

17. Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vzdělávací obor: Výtvarná výchova
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Je zařazen do všech čtyř ročníků nižšího gymnázia. V primě a sekundě má dvouhodinovou časovou dotaci, v tercií a kvartě jednu hodinu.

Cílem tohoto předmětu je umělecké osvojování světa, chápání umění a kultury jako součásti lidské existence, pochopení umění jako specifického způsobu poznání, rozvíjení tvořivosti a vnímavosti jedince k uměleckému dílu. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování. Typické je uplatňování subjektivity – žák uplatňuje vlastní zkušenosti.

Průřezová témata v předmětu výtvarná výchova:

Mediální výchova – specifická řeč obrazu, znakové kódy, kritický postoj.

Osobnostní a sociální výchova – vlastní kreativita, nápad a originalita, estetické souvislosti.

Multikulturní výchova – vnímání rozmanitosti, harmonie, diferenciací.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzájemné obohacování se, svěbytnost kultur, evropské kulturní kořeny, kulturní dědictví.

Přehled průřezových témat:

Mediální výchova	P – S – T – K	vlastní tvořivost
Osobnostní a sociální výchova	P – S – T – K	vlastní tvořivost
Multikulturní výchova	T – K	besedy o umění
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	P – S – T – K	návštěvy výstav výtvarného umění

V předmětu umění a kultura jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- vedení žáků k učení se prostřednictvím vlastní tvorby,
- zprostředkování pohledu na umění a kulturu jako na způsob poznávání světa,

- rozvoj tvořivosti žáků aktivním osvojováním různých výtvarných technik,
- vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu.

Kompetence k řešení problémů

- vedení žáků k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána,
- otevírání možnosti volby vhodných výtvarných vyjadřovacích prostředků,
- kritické myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorbě.

Kompetence komunikativní

- otvírání před žáky možností přistupovat k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání,
- rozvoj dovedností důležitých pro vedení dialogu nebo diskuse o dojmu z uměleckého díla.

Kompetence sociální a personální

- předkládání dostatečného množství příkladů pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí,
- poskytování prostoru pro osobité výtvarné projevy žáků.

Kompetence občanské

- seznamování žáků s významnými výtvarnými díly a jejich autory,
- vytváření potřeby návštěv výstav výtvarných prací,
- podchycování individuálního zájmu žáků o kulturní dění a jeho podpora.

Kompetence pracovní

- osvojování výtvarných technik.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: Prima-sekunda	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání, linie, tvary, objemy, světlo, barva, textura	P-S	
užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	uspořádání objektů do celků, lineární, světlostní a barevné vztahy	P-S	
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace.	vztahy vnímání zrakově a ostatními smysly, reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí	P-S	Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	smyslové účinky obrazných vyjádření, kombinace a variace vlastní tvořivosti, podnětem je např. tiskovina, reklama	P-S	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu.	prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušeností, manipulace s objekty, pohyby těl	P-S	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	typy vizuálně obrazných vyjádření, hračky, objekty, texty, sochařství, plastika, volná malba	P-S	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané
porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	přístupy k obrazným vyjádřením	P-S	
ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či	zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního	P-S	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: Prima-sekunda	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	obsahu a jeho proměny		

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: Tercie-kvarta	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání	T-K	
užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	uspořádání objektů do celků, lineární, světlostí a barevné vztahy, plasticita, zaznamenání časového průběhu	T-K	
užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace.	vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly	T-K	Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení
vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	smyslové účinky obrazných vyjádření	T-K	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu.	prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušenosti	T-K	
interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	typy vizuálně obrazných vyjádření, sochařství, plastika, volná malba, animovaný film, komiks, fotografie,	T-K	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: Tercie-kvarta	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
	dramatická akce		
porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	přístupy k obrazným vyjádřením	T-K	Mediální výchova – vnímání autora mediálního sdělení